Työllisyys- ja työehdot osasto/HP **20.10.2016**

Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 21.10.2016 klo 10.00

Lausunto HE 175/2016 vp hallituksen esitysluonnokseen laiksi perintö- ja lahjaverolain ja tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perintö- ja lahjaverolakia sekä tuloverolakia siten, että verotusta kevennettäisiin veroasteikkojen kaikissa portaissa. Kevennyksiä painotettaisiin yritysten ja maatilojen sukupolvenvaihdosten edistämiseksi ensimmäisen veroluokan lahjaveroasteikkoon. Hallituksen esityksessä ehdotettu perintö- ja lahjaveron alennus koskee kuitenkin kaikkea omaisuutta, eikä vain maatila- ja yritysvarallisuutta.

Nykyisin lahjavero on kireämpi kuin perintövero. Hallituksen esitys muuttaisi tilanteen ensimmäisessä veroluokassa suurten lahjojen/perintöjen osalta. Esityksen mukaan lahjavero olisi perintöveroa lievempi lahjan arvon ylittäessä 240 000 euroa. Esimerkiksi jos verotettava omaisuus on puoli miljoonaa, lahjavero olisi 2600 euroa alempi kuin perintövero.

SAK ei kannata perintö- ja lahjaverokantojen alentamista. Perintö- ja lahjaverolla hillitään omaisuuksien kasautumista ja tuloerojen kasvua. Lisäksi perintö- ja lahjavero on suhteellisen tehokas vero, koska sen aiheuttamat käyttäytymisvaikutukset ovat vähäiset verrattuna esimerkiksi työn verotukseen.

Nykyinen perintö- ja lahjavero ei estä yritysten sukupolvenvaihdoksia. Yritysten sukupolvenvaihdoshuojennuksen tuoma etu on jo erittäin huomattava: maatilavarallisuuden luovutuksissa veroprosentti on keskimäärin 1,6 ja muun varallisuuden luovutuksissa 3,5 prosenttia.

Perintöveropohjan laajentaminen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös veropohjan laajennuksia. Perittävän kuoleman johdosta maksettavan vakuutuskorvauksen ja siihen verrattavan taloudellisen tuen osittainen verovapaus esitetään poistettavaksi. Toimenpidettä puoltaa yhdenvertaisuusnäkökohtien lisäksi sijoitusmuotoneutraalisuus, kun on kyse säästöhenkivakuutukseen liittyvästä kuolemanvarakorvauksesta. Vakuutuskorvaus on säädettyyn rajaan asti verovapaa, kun muihin sijoituksiin kohdistuu normaali perintövero. Verosuosinta on markkinointietu verotuettomiin säästämisvaihtoehtoihin verrattuna.

Kuoleman perusteella maksetun vakuutuskorvauksen osittaisen verovapauden poistaminen vähentää säästöhenkivakuutusten kysyntää

sijoitustuotteena, millä on vaikutusta henkivakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusalan yritysten ja näiden tarjoamien sijoitustuotteiden väliseen kilpailuasetelmaan.

Ehdotus koskee myös puhtaita riskihenkivakuutuksia ja niihin verrattavia taloudellisia tukia. Muutoksen kohdistaminen esimerkiksi vain säästöhenkivakuutuksiin liittyviin kuolemanvaravakuutuksiin olisi pulmallista, koska toimenpiteen vaikutusta voitaisiin kiertää toteuttamalla toisiinsa tosiasiallisesti liittyvät vakuutukset erillisillä vakuutussopimuksilla.

SAK kannattaa perintöveropohjan laajennusta henkivakuutuskorvauksiin, joita käytetään verosuunnitteluun. Vakuutuskorvausten yhdenmukainen verotus lisää tasapuolisuutta ja vähentää mahdollisuuksia epätarkoituksenmukaiseen verosuunnitteluun. Säästöhenkivakuutusten kautta on mahdollista antaa perintönä verovapaasti 35 000 euroa kullekin perilliselle. Tällä porsaanreiällä voi melkein kolminkertaistaa perintöverosta vapaan osuuden.

SAK:n mielestä perintöveron välttelyyn käytettyjen henkivakuutusten verottaminen ei kuitenkaan saa kohdistua työ- ja virkaehtosopimuksissa sovittuihin työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksiin. Työntekijöiden ryhmähenkivakuutus ei ole verosuunnittelua. Ryhmähenkivakuutus on puhtaasti riskiperusteinen ja sosiaalipoliittisesti perusteltu vakuutusmuoto. Sen korvaukset ovat suhteellisen pieniä, keskimäärin vain kymmenentuhatta euroa. Lisäksi korvaukset on suunnattu erityisesti nuorena kuolleiden työntekijöiden perheille.

Työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korvaukset ovat murto-osa kaikista henkivakuutuskorvauksista. Verovapaita vakuutuskorvauksia maksetaan vuositasolla 210 miljoonaa euroa, josta työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen osuus on noin 25 miljoonaa euroa.

Luovutusvoittoveropohjan laajentaminen

Nykyisin myytäessä perintönä tai lahjaksi saatua yritysvarallisuutta hankintamenona on pidetty käypää arvoa, joka tulee määritettäväksi huojennusta sovellettaessa eikä sitä aliarvostettua määrää, josta perintövero tai lahjavero on huojennuksen soveltamisen johdosta tosiasiassa suoritettu. SAK pitää hyvänä hallituksen esityksen ehdotusta luovutusvoittoveropohjan laajentamisesta. Yritysvarallisuutta myytäessä hankintamenona tulee pitää sitä määrää, josta perintö- tai lahjavero on aikoinaan suoritettu. Sukupolvenvaihdoshuojennuksella kannustetaan saajaa säilyttämään perintönä tai lahjana saatua yritysomaisuutta hallussaan. Siksi on ristiriitaista samalla liittää myös omistuksesta luopumiseen veroetuja soveltamalla tällaisen omaisuuden luovutusvoittoverotukseen yleistä luovutusvoittoverotusta huomattavasti edullisempaa verokohtelua.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry